

Αθήνα, 7 Απριλίου 2020

ΕΡΩΤΗΣΗ

Προς τον κ. Υπουργό Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

Θέμα: «Σημαντικές καθυστερήσεις στην προκήρυξη του έργου του ΕΣΟΘΕ – Κίνδυνος να χαθεί η χρηματοδότηση του έργου».

Εννέα μήνες μετά την ανάληψη της διακυβέρνησης της χώρας από τη Νέα Δημοκρατία και το πιο εμβληματικό έργο του Λιμενικού Σώματος για την αποτελεσματική επιτήρηση των θαλάσσιων συνόρων της χώρας, το Εθνικό Σύστημα Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Επιτήρησης (ΕΣΟΘΕ), έχει κυριολεκτικά βαλτώσει, σε μια περίοδο μάλιστα που οι μεταναστευτικές ροές κατέγραψαν σημαντική αύξηση.

Το έργο αφορά στην ανάπτυξη συστήματος για την έγκαιρη επίγνωση της επικρατούσας κατάστασης στο θαλάσσιο πεδίο ευθύνης του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ (Maritime Domain Awareness) σε πραγματικό χρόνο και επί 24ώρου βάσεως, μέσω ηλεκτρονικών συστημάτων εντοπισμού και καταγραφής. Η εγκατάσταση και λειτουργία του ΕΣΟΘΕ, πέραν της προστασίας των εξωτερικών θαλασσίων συνόρων της Ε.Ε., πρόκειται να συμβάλει ενεργά στη διαχείριση των μεταναστευτικών ροών, στη θωράκιση της ασφαλούς ναυσιπλοΐας και στην αποτελεσματική παρακολούθηση της θαλάσσιας κυκλοφορίας. Παράλληλα όμως θα μεγιστοποιήσει την αποτελεσματικότητα των μέτρων για την προστασία της ανθρώπινης ζωής και θα συμβάλλει στην πάταξη κάθε μορφής εγκληματικότητας και παραβατικότητας στον ελληνικό θαλάσσιο χώρο.

Σημαντική επίσης θα είναι η μείωση της μεγάλης πίεσης και κόπωσης των στελεχών του Λ.Σ.-ΕΛ.ΑΚΤ. που βρίσκονται σε συνεχή εγρήγορση αφού οι παρεμβάσεις θα είναι στοχευμένες και θα αποφεύγεται η άσκοπη τалαιπωρία. Επίσης θα επιτευχθεί σημαντική εξοικονόμηση πόρων σε καύσιμα αλλά και για τη συντήρηση των μέσων του ΛΣ – ΕΛΑΚΤ, αφού πλέον η χρήση τους θα είναι στοχευμένη σε πραγματικά περιστατικά.

Πέραν των ανωτέρω, με την ανάπτυξη του συστήματος ΕΣΟΘΕ, η Ελλάδα θα συμμορφωθεί με την Ευρωπαϊκή Νομοθεσία, τόσο σε ότι αφορά στις απαιτήσεις του Κώδικα Schengen (η χώρα έχει δεχτεί σύσταση μη τήρηση του άρθρου 13 του Κανονισμού ΕΕ 399/2016), όσο και με τον Κανονισμό ΕΕ 1052/2013, για τη θέσπιση ευρωπαϊκού συστήματος επιτήρησης συνόρων (EUROSUR).

Ωστόσο, και παρά το γεγονός ότι ήδη από το 2010 η έκθεση αξιολόγησης για την εφαρμογή του κεκτημένου Schengen οδήγησε στην ανάγκη υλοποίησης ενός τέτοιου έργου, στα 5 χρόνια που ακολούθησαν (2010–2014), το μόνο που έγινε ήταν η εκπόνηση μιας μόνο μελέτης σκοπιμότητας για την ανάπτυξη του ΕΣΟΘΕ, χωρίς καμία άλλη ενέργεια περαιτέρω ωρίμανσης του έργου.

Αντίθετα, στα χρόνια της διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, από την πρώτη στιγμή, έγιναν συγκεκριμένες ενέργειες προκειμένου να υλοποιηθεί το έργο. Ειδικότερα:

- Η τότε πολιτική ηγεσία του υπουργείου Ναυτιλίας, σε συνεργασία με την ηγεσία και τα αρμόδια στελέχη του Λιμενικού Σώματος, προέβη σε όλες τις απαιτούμενες ενέργειες ώστε τον Ιούλιο του 2015, με απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εγκρίθηκε το Εθνικό Πρόγραμμα του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας 2014-2020, στο οποίο περιλαμβανόταν η χρηματοδότηση του ΕΣΟΘΕ, με αρχικό προϋπολογισμό 60 εκ. ευρώ.
- Κατά τη διάρκεια διακυβέρνησης του ΣΥΡΙΖΑ, στο Υπουργείο Ναυτιλίας συγκροτήθηκε Ομάδα Προπαρασκευής Έργου αποτελούμενη από στελέχη του Λιμενικού Σώματος, του Υπουργείου Εθνικής Άμυνας, του ΓΕΕΘΑ, των Γενικών Επιτελείων Αεροπορίας και Ναυτικού, της Ελληνικής Αστυνομίας καθώς και από εμπειρογνώμονες και καθηγητές ΑΕΙ της χώρας, με εξειδίκευση στο γνωστικό αντικείμενο για την καταγραφή της τεχνογνωσίας των φορέων και με σκοπό την εκπόνηση των απαραίτητων μελετών του έργου.
- Διενεργήθηκε ο τεχνικός διάλογος με την αγορά, που διήρκεσε 107 ημέρες και στον οποίο συμμετείχαν πάνω από 70 ενδιαφερόμενες εταιρείες από όλο τον κόσμο, ενώ πραγματοποιήθηκαν, στο ίδιο πλαίσιο, 25 συναντήσεις.
- Εκπονήθηκε το τεύχος τεχνικών προδιαγραφών από την αρμόδια Επιτροπή Σύνταξης, το οποίο και τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση που διήρκεσε σχεδόν τρεις μήνες, πάλι με ευρύτατη συμμετοχή. Στη συνέχεια η Επιτροπή επεξεργάστηκε τα αποτελέσματα και προέβη στις απαραίτητες βελτιώσεις του τεύχους τεχνικών προδιαγραφών. Η διαδικασία αυτή οδήγησε στην διαπίστωση της ανάγκης αύξησης του προϋπολογισμού του έργου, ο οποίος τελικά διαμορφώθηκε στα 62 εκ. ευρώ.
- Ενδεικτικό της προόδου των διαδικασιών και της ωριμότητας του έργου είναι ότι την 17/08/2018 το Υπουργείο Ναυτιλίας, σε συνεννόηση με την Υπεύθυνη Αρχή του Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας, προέβη στη δημοσίευση προκαταρκτικής προκήρυξης (σχετική ανακοίνωση: <http://www.hcg.gr/node/18468>, ημερομηνία αποστολής στην Υπηρεσία Εκδόσεων της Ευρωπαϊκής Ένωσης 15/8/2018) ενώ την περίοδο που ακολούθησε, μελετήθηκαν και σχεδιάστηκαν και οι τελευταίες διαδικαστικές λεπτομέρειες του διαγωνισμού.
- Τον Ιανουάριο του 2019 υποβλήθηκε από το Υπουργείο Ναυτιλίας το αίτημα χρηματοδότησης με το συνημμένο τεχνικό δελτίο δράσης, κατόπιν έκδοσης σχετικής Πρόσκλησης από την Ειδική Υπηρεσία Συντονισμού και Διαχείρισης Ταμείου Ασύλου, Μετανάστευσης και Ένταξης και Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας και Άλλων Πόρων. Στα μέσα Ιουνίου του 2019 εξασφαλίστηκε και τυπικά η χρηματοδότηση για το έργο, με την έκδοση της απόφασης χορήγησης επιδότησης της δράσης από το Εθνικό Πρόγραμμα «Ταμείου Εσωτερικής Ασφάλειας 2014-2020» και με συνολική επιλέξιμη δημόσια δαπάνη 50 εκατ. Ευρώ. Λίγες μέρες αργότερα εγκρίθηκε η εγγραφή στο εθνικό σκέλος του ΠΔΕ του ποσού των 12 εκ. ευρώ, που αντιστοιχεί στο δικαίωμα προαίρεσης, σύμφωνα με τον σχεδιασμό που είχε γίνει.

Την κινητικότητα που επέδειξε η κυβέρνηση του ΣΥΡΙΖΑ ακολούθησαν 9 μήνες πλήρους αδράνειας και απραξίας από την κυβέρνηση της Νέας Δημοκρατίας, οι οποίοι πλέον θέτουν σε κίνδυνο την υλοποίηση του έργου σε μια κρίσιμη μάλιστα περίοδο.

Τι κι αν ο κ. Πλακιωτάκης στην πρώτη συνέντευξη τύπου που έδωσε ως Υπουργός στα τέλη Ιουλίου του 2019, κατηγορώντας ψευδώς για δήθεν ολιγωρία την προηγούμενη κυβέρνηση αναφέρθηκε στην ανάγκη να γίνει σύντομα ο διαγωνισμός για να μη χαθεί η χρηματοδότηση του έργου;

Τι κι αν ο κυβερνητικός εκπρόσωπος μετά από τη συνεδρίαση του ΚΥΣΕΑ στις 31/08/2019, αναφέρθηκε στην ανάγκη άμεσης υλοποίησης του έργου επαναλαμβάνοντας τις ανυπόστατες κατηγορίες περί αδράνειας της προηγούμενης κυβέρνησης;

Τι κι αν στις 20/11/2019 ο Υφυπουργός Εθνικής Άμυνας σε δηλώσεις του κατά την παρουσίαση του σχεδίου για την αντιμετώπιση του προσφυγικού-μεταναστευτικού ζητήματος στις 20/11/2019, έκανε λόγο για επιτάχυνση διαδικασιών για «απεμπλοκή» του ΕΣΟΘΕ;

Τι κι αν ο ίδιος ο Πρωθυπουργός, σε δηλώσεις του στις 5 Φεβρουαρίου 2020 κατά την ειδική εκδήλωση για τα 100 χρόνια προσφοράς του Λιμενικού Σώματος ανέφερε ότι «τον επόμενο μήνα ξεκινά ο οριστικός διαγωνισμός για την ανάπτυξη του Εθνικού Συστήματος Ολοκληρωμένης Θαλάσσιας Επιτήρησης» ;

Ενώ όλα ήταν έτοιμα για την προκήρυξη του έργου ήδη από τον Ιούνιο του 2019, μέχρι σήμερα όχι μόνο δεν έχει ξεκινήσει ο διαγωνισμός, αλλά ούτε καν έχουν ολοκληρωθεί τα ελάχιστα διοικητικά βήματα που απαιτούνται για να ξεκινήσει. Είναι τέτοια η αξιοπιστία της κυβέρνησης, που τουλάχιστον τέσσερις φορές κυβερνητικά στελέχη, ακόμα και ο ίδιος ο Πρωθυπουργός, εξήγγειλαν την επιτάχυνση και την έναρξη των διαγωνιστικών διαδικασιών και όλες τις φορές διαψεύστηκαν. Η διαπίστωση της αναξιπιστίας της Κυβέρνησης και του Πρωθυπουργού θα είχε μικρότερη σημασία, αν δεν υπήρχε ο κίνδυνος απώλειας της χρηματοδότησης ενός τόσο σπουδαίου έργου.

Δεν έφτανε όμως το φιάσκο των υπουργικών και πρωθυπουργικών διαψεύσεων. Ο αρμόδιος Υπουργός κ. Πλακιωτάκης, σαν να μην έχει καταλάβει ότι εδώ και εννέα μήνες κυβερνά τη χώρα η Νέα Δημοκρατία, σε δηλώσεις του στην ΕΡΤ στις 3 Απριλίου αναφορικά με το προσφυγικό, αντί να απολογηθεί για τις καθυστερήσεις και να δώσει ένα χρονοδιάγραμμα προκειμένου να βγει στον αέρα ο διαγωνισμός, εξακολουθούσε να αντιπολιτεύεται τον ΣΥΡΙΖΑ αναφέροντας ψευδώς « ... ότι πρόκειται για ένα έργο που κυριολεκτικά επί 4,5 χρόνια έμεινε στάσιμο».

Επειδή το ΕΣΟΘΕ είναι ένα ζωτικής σημασίας έργο για το ΛΣ- ΕΛ.ΑΚΤ,

Επειδή η αναγκαιότητα του ΕΣΟΘΕ θα πρέπει να είναι πάνω από τους επικοινωνιακούς τακτικισμούς της ΝΔ,

Επειδή η παρούσα Κυβέρνηση δεν συνέχισε την σπουδή των προκατόχων της στο Υπουργείο Ναυτιλίας για την υλοποίηση του έργου,

Επειδή οι πρώτοι μήνες του 2020 έδειξαν ότι η χώρα μας χρειάζεται τα κατάλληλα εργαλεία για την αντιμετώπιση των ολοένα και αυξανόμενων προσφυγικών ροών,

Ερωτάται ο κ. Υπουργός:

1. Ποιοι είναι οι λόγοι για την κρίσιμη καθυστέρηση των 9 μηνών στην πρόοδο υλοποίησης ενός τόσο σημαντικού έργου, με εξασφαλισμένη χρηματοδότηση, που είχε σχεδιαστεί μέχρι την τελευταία του λεπτομέρεια σε όλα τα επίπεδα (τεχνικό, διαδικαστικό, διαχειριστικό) από την Κυβέρνηση ΣΥΡΙΖΑ;
2. Σε τι συνίσταται η επικαλούμενη από τα κυβερνητικά στελέχη «εμπλοκή» του ΕΣΟΘΕ και ποιες είναι αυτές οι χρονοβόρες διαδικασίες που απαιτούνται για την «απεμπλοκή» του; Έχουν γίνει άραγε τόσο σημαντικές αλλαγές στις προδιαγραφές του εξοπλισμού, την αρχιτεκτονική του συστήματος, το σχήμα διοίκησης του έργου ή την σχεδιαζόμενη διαγωνιστική διαδικασία, που να δικαιολογούν αυτήν την καθυστέρηση; Εάν ναι, ποιες είναι αυτές οι αλλαγές, τότε διαπιστώθηκε η ανάγκη γι' αυτές και σε ποιες ενέργειες σχετικά προέβη το Υπουργείο;
3. Μπορεί το Υπουργείο να δώσει μία ημερομηνία δημοσίευσης του τεύχους διακήρυξης για το ΕΣΟΘΕ, αυτού του σημαντικού για την ασφάλεια της χώρας έργου- γεγονός που πιστοποιείται και από το μεγάλο ενδιαφέρον που ο ίδιος ο Υπουργός, όταν ήταν βουλευτής της Αξιωματικής Αντιπολίτευσης είχε σημειώσει, καταθέτοντας σειρά σχετικών ερωτήσεων για υποτιθέμενες καθυστερήσεις, επιδεικνύοντας τη μεγάλη του ευαισθησία για την πορεία υλοποίησής του;
4. Λαμβάνοντας υπόψη (α) ότι η καταληκτική ημερομηνία επιλεξιμότητας δαπανών στο Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας είναι η 31/12/2022, (β) ότι το χρονοδιάγραμμα υλοποίησης του έργου είναι 22 μήνες για το κύριο τμήμα της έργου (και επιπλέον 8 μήνες στο ενδεχόμενο ενεργοποίησης του δικαιώματος προαίρεσης) από την υπογραφή της σύμβασης, (γ) τους συνήθεις χρόνους διενέργειας διαγωνιστικών διαδικασιών, σε ποιες ενέργειες προτίθεται να προβεί η Κυβέρνηση για την έγκαιρη υλοποίηση του έργου και την αποφυγή της απώλειας της εξασφαλισμένης χρηματοδότησης από το Ταμείο Εσωτερικής Ασφάλειας 2014-2020;

Οι ερωτώντες Βουλευτές

Σαντορινιός Νεκτάριος

Αυλωνίτης Αλέξανδρος- Χρήστος

Βαρδάκης Σωκράτης

Γκιόλας Γιάννης

Δρίτσας Θοδωρής

Ηγουμενίδης Νικόλαος

Θραψανιώτης Μανώλης

Καλαματιανός Διονύσης

Κασιμάτη Νίνα
Κατρούγκαλος Γιώργος
Καφαντάρη Χαρά
Μάλαμα Κυριακή
Μαμουλάκης Χαράλαμπος
Μάρκου Κώστας
Μεϊκόπουλος Αλέξανδρος
Μπάρκας Κωνσταντίνος
Μπουρνούς Γιάννης
Μωραΐτης Θάνος
Νοτοπούλου Κατερίνα
Ξενογιαννακοπούλου Μαριλίζα
Παπανάτσιου Κατερίνα
Παππάς Νικόλαος
Πέρκα Θεοπίστη
Πούλου Γιώτα
Ραγκούσης Γιάννης
Σκουρολιάκος Πάνος
Σκούφα Μπέττυ
Συρμαλένιος Νίκος
Τριανταφυλλίδης Αλέξανδρος
Φάμελλος Σωκράτης
Χατζηγιαννάκης Μίλτος